No. 505. 1833.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Dingsdag. 22 December.

LATERE BERICHTEN DER VORIGE COURANT

BREDA. — In de zitting der belgische vertegenwoordigers van Vrijdag heeft de minister van buitenlandsche zaken het woord gevoerd, om te voldoen aan het verlangen van den heer *Gendebien* in eene vorige zitting geuit, dat namelijk de minister, ter gelegenheid der discussie over het budget der middelen, eenige verklaringen mogt geven bijzonder met betrekking 's lands buitenlandschen toestand. De minister begon met zijne bevreemding deswege te betuigen, daar de onmogelijkheid om eenige hande staatkundige mededeeling te doen voor ieder blijkbaar was. De staat der belgische kwestie, vervolgde hij, is n allen bekend. De laatste akte, deze kwestie betreffende, is eene nota der belgische gevolmagtigden aan de conferentie van 28 September 1833, welke aan de kamer is medegedeeld. Sedert dat tijdstip waren er pogingen van onderscheiden aard gedaan, om het belgisch bewind te bewegen van de toen voor de hervatting der onderhandelingen gestelde voorwaarden af te gaan, welke pogingen echter vruchteloos waren gewreest. De minister achte het ongepast der kamer een verslag te doen over voorstellen, pogingen en incidenten die tot niets geleid hadden; het zou genoeg zijn dat hij de verzekering gaf, dat sedert het afbreken der onderhandelingen, in september 1833, de staatkundige gesteldheid van België door geen akte hoegenaamd eenige verandering had ondergaan. Op de vraag, die hem welligt mogt gedaan worden, wat de diplomatie sedert genoemd tijdstip uitgericht had, moest hij antwoorden, dat hare rol met de daad negatief, maar niet werkeloos geweest was. De taak die het bewind zich ten pligt had gesteld was het getrouw naleven van het statusquo, en men moest opmerken, dat het dikwijls even moeijelijk was eene positie ongeschonden te bewaren, dan zich in het bezit er van te stellen. Na voortsaan de vrees herinnerd te hebben, die men, bij de verandering van het ministerie in Engeland, voor omtrent een jaar had gekoesterd, besloot de heer *de Meulenaere* met de verzekering te herhalen, dat alles in denzelfden staat was gebleven. De heer *Gendebien* toonde zich maar weinig tevreden met deze onbeduidende verklaring, en zeide bij de discussie van het buitenlandsch budget den minister regtstreeks nadere inlichtingen te zullen vragen. Daarop werden de algemeene beraadslagingen over het budget aangevangen.

— Door de industrieelen van Verviers is eene petitie aan de belgische kamer ingediend, waarin zij om de toetreding van België tot het Pruisische tolstelsel verzoeken.

— Het eerste stoomrijtuig (*locomotive*) uit de fabriek der heeren *Cockerill* te Seraing afkomstig, is vergisteren op drie wagens te Brussel overgevoerd.

— Te Antwerpen waren heden (19 *December*) genoteerd: Belg. 100¼; O. Metall. 101¾; Sp. Leening 1834, 49, 48¾; Uitgest. 1834, 24¼; Passieve 1834, 14; Uitgest. S. 17⅞, 18⅛; Nap. renten 92; Sicil. 93¼; Rom. L. 101; Id. te Optw. 93¾; Braz. 85.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den December.

De Madridsche dagbladen van den 9den bevestigen, dat de hertog *de Frias* bepaaldelijk door de koningin-regentes van hier is teruggeroepen, om in de kamer der proceres weder zitting te nemen. Men had het gerucht verspreid, dat de heer *de Bayneval* door een diplomatiek agent van minderen rang zoude vervangen worden, en het een en ander werd aan eene zekere verkoeling in de betrekkingen tusschen de beide gouvernementen toegeschreven: doch het officieel Madridsch dagblad verklaart op hoogeren last, dat daarvan niet de minste kwestie was, en dat het Fransch bestuur bij voortduring de verpligtingen, die aan hetzelve bij het vierpuntig verbond zijn opgelegd, getrouwelijk vervult. Te gelijk geeft men daarbij te kennen, dat het Spaansch ministerie in geen vergelijk, van welken aard ook, met de karlisten zal treden, maar dat het vertrek van den graaf *Almodovar* naar het leger enig en alleen ten doel heeft om zich met den generaal *Cordova* over de operatien van den aanstaanden veldtogt te verstaan.

Bijzondere berigten uit St. Sebastiaan van den 8sten bevestigen, dat het geschut der karlisten in die plaats aanmerkelijke schade, en nog grooteren schrik had veroorzaakt. In hoe verre het beleg is opgebroken, blijft nog altijd onzeker.

Uit Bayonne schrijft men van den 12den, dat de troepen die Vittoria bezet hielden, eene poging hebben gedaan om in Guypuzcoa door te dringen; doch door de karlisten zijn teruggedreven.

— Volgens den *Constitutionel* behooren de leden der kamer van afgevaardigden, die tot nu toe in de hoofdstad zijn aangekomen, meerendeels tot de ministerieele partij. Om ook de onafhankelijke aan te sporen beweert dit dagblad, dat de discussie over het adres van antwoord ditmaal zeer belangrijk zal zijn, vooral wanneer men, gedurende die discussie, van de aanspraak waarmede de generaal *Jackson* het congres heeft geopend, kennis mogt bekomen, en dus welligt in het geval mogt zijn om dadelijk over de zoo gewigtige kwestie van vrede en oorlog te beslissen.

— Het verhoor der getuigen in de zaak van St. Etienne, die voor het algemeen weinig belangrijks oplevert, zal waarschijnlijk heden of morgen ten einde loopen. De beslissing zal dan in de eerste dagen der aanstaande week volgen, en onmiddellijk daarna zullen de debatten over de zaak van Parijs geopend worden.

— Uit Oran zijn geene nadere berigten dan van den 28sten November.

— Men meent dat de kosten, door het proces over den opstand van April gevallen, reeds 4 millioenen franken bedragen, en dat de ministers, daar die som niet op de veroordeelden is te verhalen, al spoedig met eene aanvraag om een supplitoir krediet voor justitie-kosten bij de kamers zullen optreden.

— Heden (17 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont 108,30: op tijd 108,45: 3 pCt. kont 79,25: op tijd 79,35; Nap. rent. kont. 97¼ op tijd 97,15; Perpet. 3 pCt. 20½; Cortes Coupons 24½; Uitgest. 17¼; N. Leening 47½.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 21sten December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 11. Zaturdag werden, na voorlezing en goedkeuring van de notulen der vorige zitting, twee kennisgevingen gelezen van wege de heeren *Hoynck van Papendrecht* en *van Dam van Isselt*, houdende, dat zij, uit hoofde van ongesteldheid, de vergadering niet kunnen bijwonen.

De centrale afdeeling bragt daarop rapport uit: 1°. over de wet *tot de ligting der nationale militie*, en 2°. over de wet *tot opbeuring en ondersteuning van den landbouw*. Eenige veranderingen in het laatste ontwerp, door de regering gemaakt, werden voorgelezen. De heer *van Nes* verlangde, dat deze veranderingen eerst in de secties zouden worden onderzocht, doch eenige leden verklaarden zich hiertegen; dit werd in omvraag gebragt en met eene meerderheid van 28 stemmen tegen 18 besloten, dat men zonder dit onderzoek tot de openbare beraadslaging zal overgaan, welke hiertoe werd op aanstaanden Dingsdag, ten half tien ure.

Eenige ingekomen verzoekschriften worden vervolgens in handen der commissie van petitien gesteld. Gemelde commissie brengt daarop, bij monde van den heer *Snoeck Hurgronje*, rapport uit: 1°. over een adres van eenige ingezetenen van de gemeenten in den omtrek van Alkmaar, over de indeeling in regterlijke kantons, en 2°. over een verzoekschrift, ingezonden door tien graanhandelaars te Utrecht, aandringende op de aanneming der graanwet. Beide deze verzoekschriften zullen ter griffie nedergelegd en de rapporten gedrukt worden.

Aan de orde van den dag was de beraadslaging over de wet op *het personeel*.

De heer *van Sytzama*, vond deze belasting op zich-zelve goed, maar bemerkt, dat zij, door de bepalingen deswege, niet genoegzaam aan haar doel beantwoordde en aanleiding gaf tot eene gehoudene partijde en fiscale toepassing; weshalve bij eene gunstige herziening der wet noodzakelijk oordeelt.

De heer *Waests* vreesde, dat, door deze wet, de kwade posten door het niet betalen van kwaadwilligen zullen vermeerderen, en dat de welgezinde burgers zouden worden benadeeld, om welke reden hij meende tegen deze wet te zullen moeten stemmen.

De heeren *Tromp*, *Hinlopen*, *Romme*, *van Asch van Wijck* en *Beelaerts* zouden nadere inlichtingen afwachten.

De heer *de Jonge* oordeelde de wet, indien men de onderscheidene artikelen met elkander in verband beschouwt, zoo onduidelijk niet, maar vond in dezelve wel eenige bedenkelijke punten. *Ob rationes publicas*, zou hij echter zijne stem aan de wet niet weigeren.

De heer *Warin* verklaarde, nog nooit zijne stem over eene wet te hebben laten afhangen van de uitlegging, die de minister aan dezelve zou geven; daar deze uitleggingen niets wettigs in den vorm hadden en daarom ook de wet zelve noch verhelderen, noch verklaren konden. Daar men nu vooraf, en bij de beraadslagingen over het al of niet aannemen dezer wet, in dezelve zoo vele duisterheden aantrof, welke haar voor verschillende administratieve uitleggingen vatbaar maakten, zou hij tegen dezelve stemmen.

Ook de heer *Frets* had eenige bedenkingen tegen de wet, en vermeende zijne stem aan dezelve te moeten weigeren.

Z. Exc. de minister van finantien heeft daarop het woord opgevat, en betoogd, dat de personele belasting, uithoofde van haren aard, moeijelijk was in hare uitvoering, wijzende daarbij op andere landen, en vooral op Engeland en Frankrijk. Nu was het niet onnatuurlijk, dat die wet ook hier te lande in hare uitvoering eenige onregelmatigheid ondervond. Hij gaf echter de plegtige verklaring, dat in het volgend jaar op verschillende punten zal teruggekomen worden; zonder echter eene geheel nieuwe wet voor te dragen. De minister was bevoegd tot het geven van inlichtingen en explicatien, dit werd daardoor ook bewezen, dat twee afdeelingen dezelve uitdrukkelijk hadden verzocht. Voorts bewees Z. Exc., dat de artikelen van het ontwerp, met elkander in verband beschouwd, geene onduidelijkheid opleverden, en gaf daarop hetzelve in vertrouwen aan de stemming over.

De wet werd vervolgens in omvraag gebragt en aangenomen met 40 stemmen *voor* en 8 *tegen*. *Tegen* hebben gestemd de heeren *Weerts*, *Hinlopen*, *van Magell*, *Lemker*, *Warin*, *van Sijtzama*, *Frets* en *Beelaerts*.

De vergadering werd vervolgens opgeheven tot heden Maandag, ten 12 ure, wanneer de beraadslaging plaats hebben moet over de wet op de nationale militie.

— De Nederlandsche gezant aan het Britsche hof, de heer *J. Dedel*, is dezer dagen te Amsterdam gearriveerd.

Men meldt voorts uit Amsterdam het volgende:

» Laatstleden vrijdag is uit de derde verdieping van een huis in de Agnietenstraat een jongeling naar beneden gestort, doch op een voorbijgaand mangpersoon gevallen, aan welke omstandigheid hij waarschijnlijk het behoud van zijn leven heeft te danken; intusschen was de val zoo geweldig dat hij het dijbeen heeft gebroken, hetwelk, gezet zijnde, thans geen gevaar vertoont. De man, op wien de ongelukkige was gevallen, is met den schrik en eenige lichte kneuzing vrijgekomen; een hoed dien hij op het hoofd had werkte gunstig mede, doordien dezelve den val eenigermate brak.

» De geweldige noordelijke stormwinden, vergezeld van sneeuwbuijen, hebben zaterdag een hoogen watervloed veroorzaakt, en hier en daar schade te weeg gebragt. Ook werden onderscheiden schoorsteenen en boomen door den wind omvergeworpen, ja zelfs enkele personen in het water gedreven, of anderzins beschadigd; naar men verzekert, moeten zelfs eenige werklieden onder eenen ingestorten muur zijn bedolven geworden."

— De 18de December was een feestdag voor de Utrechtsche Hoogeschool, als zijnde de dag waarop vóór 40 jaren de heer *N. O. de Fremery* het hoogleeraar-ambt aan dezelve aanvaard had. De studenten der medische en philosophische faculteiten hadden den hoogleeraar doen uitnoodigen zich wel in hun midden te willen begeven om hunne gelukwenschen te ontvangen. Zulks had, in tegenwoordigheid van heeren curatoren, professoren en lectoren, in het *Hotel der Nederlanden* plaats, waar de heer *A. Vrolik*, math. en phil. nat. cand. alleenis gepast het woord voerde, en uit naam zijner medestudenten den hoogleeraar *de Fremery* een fraai geschenk van zilver aanbood, wordende deszelfs aanspraak door den hoogleeraar op eene treffende wijze beantwoord. Des avonds werd door al de studenten der Akademie eene serenade met fakkellicht aan bovengemelden hoogleeraar gegeven, alsmede ook aan den ruddenden hoogleeraar *J. Bleuland*, die eene maand te voren insgelijks den 40sten verjaardag van zijn hoogleeraar-ambt aan de Utrechtsche Akademie had gevierd.

— De engelsche eerste secretaris en zaakgelastigde van het britsch gouvernement in België, sir *G. Hamilton*, die sedert vier jaren die betrekking te Brussel vervulde, is voor een paar dagen naar Berlijn vertrokken.

— Uit Triest wordt verzekerd dat de in Italie verspreidde gerüchten, wegens de aanstaande ontruiming van Ancona door de Franschen, van grond ontbloot zijn.

— Gedurende het scheepvaarts-seizoen van 1835 zijn uit Archangel uitgezeild 283 russchepen, waarvan 20 naar Amsterdam en 2 naar Rotterdam.

In de *Frankfurter Ober-Postamtszeitung*, van den 17 dezer, lezen wij, onder de *Mengelingen*, het volgende, hetwelk wij te liever overnemen, omdat het tot een bewijs strekt, dat het, gedurende de laatste vijf jaren, zoo zeer miskende karakter en gedrag van onzen geëerbiedigden Koning, buiten 's lands meer en meer begint geacht en naar waarheid beoordeeld te worden:

Welk Vorst heeft het meest van de onregtvaardigheid van onzen tijd geleden?

Ik antwoord onvoorwaardelijk: die Vorst, die de meest zedelijke ernst, de gestrengste regtvaardigheid, de opgeklaardste inzigten in de dierbaarste aangelegenheden des lekens, in de Godsdienst, in de Kerk en in den Staat, voor de geheele wereld heeft aan den dag gelegd! De maat der onregtvaardigheden, welke hij ondervonden heeft, is de spiegel zijner waarde. Geen Regent, die de aangelegenheden van zijnen Vorstelijken broeder uit dit tragische oogpunt beschouwt, zal twijfelen, dezen lof toe te kennen aan dat gekroonde Hoofd, dat van den troon, den zegen der voorzigtige en verblijdende beschaving over den grootendeels ondankbaren van alle, aan Duitschlands grenzen wonende volksstammen, over *de Belgen*, heeft uitgestort. Het is *de Koning der Nederlanden*. Aan hem zal ook zelfs degeen, die thans op den Belgischen troon zit, ongetwijfeld dezen lof toekennen, wanneer hij, in een gelukkig oogenblik, de geheimste stem van zijn hart raadpleegt."

Hetzelfde blad laat voorts daarop volgen: De belgische regering, hetzendig afwijkende van beginselen en daadzaken, bevindt zich in de droevige gesteldheid, met oproer, en juist daardoor op het einde te vergeefs, tegen de regtmatige aanspraken van Holland en Duitschland te moeten kampen; hare zwakke gesteldheid spruit uit de gronden zelve voort, die zij aanvoert om hare ongegronde aanspraken op het grondgebied van Koning *Willem* te doen gelden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 18den December.

Het *Journal de Paris* schrijft van de Spaansche grenzen: » Het karlistische leger, dat in den omtrek van Estella was bijeen getrokken, heeft den 9den dezer eene geheel onverwachte beweging gemaakt, en de volgende posities ingenomen. *Iturralde* heeft zich met 12 bataillons en 4 stukken geschut naar Los Arcos, Sansol en Torralba begeven. De generaal *Eguia* trok met 7 bataillons naar Salvatierra. De brigadier *Gareio* bevond zich den 8 in de omstreken van Estella, en scheen die stad met de omliggende dorpen te blijven bewaken.

» Vittoria en Logrono waren door drie kolommen, 14,000 man en 600 paarden sterk, bezet. De kolom van den brigadier *Ocano*, die omtrent 2500 man en 300 paarden telt, bevond zich den 8sten te Lerin, die van den brigadier *Mendez Vigo*, ongeveer 3000 man sterk, te Mendigortia.

» Den 10den zijn honderd artilleristen en 300 infanteristen van Bilbao over zee te St. Sebastiaan aangekomen, om de bezetting aldaar te versterken.

» Men verzekert dat de brigadier *Guergué*, die den 9den te Estella aankwam, aldaar in hechtenis is genomen, en voor eenen krijgsraad zal worden te regt gesteld.

» Don *Carlos* bevond zich den 10den des avonds te Onate."

Bijzondere berigten uit Bajonne bevestigen mede, dat de bezetting van St. Sebastiaan eenige versterking heeft bekomen, volgens sommige meestal uit Engelsche vrijwilligers bestaande, die eenen goeden voorraad van wapenen en krijgsbehoeften zouden hebben medegebragt, en dadelijk aan het werk waren gegaan om batterijen, onder anderen eene van congrevische vuurpijlen op te rigten, waardoor zij de karlisten den toegang tot de stad meenden te beletten. Volgens dezelfde berigten bevond zich *Segarribelza* met den 15den in de nabijheid der stad, en verwachte men dat het beleg zou worden hervat, zoodra de wapenstilstand ten einde was, die nogt zes dagen word verleend.

Het schijnt dat de beweging van den generaal *Cordova*, waarvan voor een paar dagen melding werd gemaakt, ten doel had om door de provincie Guypuzcoa tot St. Sebastiaan door te dringen. De hoofdmagt der karlisten heeft zich echter hier tegen verzet, en de christinos zijn daarop grootendeels naar den oever van den Ebro teruggekeerd.

Volgens laatstere brieven uit Saragossa, is het vreemde legioen onlangs door de karlisten onder aanvoering van *Guibal* gelagen.

— De *Temps* meent dat de Hertog van *Orleans*, de expeditie naar Mascara niet zal bijwonen, maar eerstdaags te Toulon werd terug verwacht; uit Marseille daarentegen schrijft men, dat de jonge Vorst aan een der brigades van het leger zal aanvoeren.

— Het *Journal du Havre* deelt het volgende uittreksel uit een der Noord-Amerikaansche dagbladen van den 24sten november mede:

» Algemeen is het gevoelen dat de boodschap van den president in zoodanigen zin zal zijn gesteld, dat de vriendschapsbetrekkingen met Frankrijk op den vorigen voet kunnen worden teruggebragt. Ten aanzien van het bedrag der schadevergoeding zal niets worden toegegeven, wijl de beide gouvernementen het daarover eens zijn; doch de president zal het bezwaar opheffen, waardoor het Fransche bestuur van de betaling wordt terug gehouden, uit bezorgdheid dat men zulks aan vrees zoude toeschrijven."

— Gisteren is alhier in den ouderdom van 68 jaren overleden, de heer *Lainé*, onder het vorig bestuur minister van binnenlandsche zaken, voorzitter van de kamer van afgevaardigden enz., en sedert lid van de kamer der pairs.

— Heden (18 *December*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 108,40; op tijd 108,65; 3 pCt. kont. 79,45; op tijd 79,60; Nap. rent. kont. 97,10; op tijd 97,30; Sp. *Guadhard*, 36; Cortes coupons 24 ¼; Uitgest. 17 ⅞; N. Leening 47 ½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 18den December.

Ook uit Coburg bevestigt zich thans het (reeds over Engeland) ontvangen bericht, dat de huwelijksaangelegenheid tusschen Prins *Ferdinand van Saxen-Coburg* en de Koningin Doña *Maria* gansch'lijk geregeld is. Den 1 dezer is het huwelijksverdrag van de Saksische zijde geratificeerd geworden. De jonge Vorst doet afstand, ten voordeele zijner zuster, van de in Hongarije gelegen bezittingen, daar hij geene andere dan Portugesche onderdanen mag hebben. Hij zal den titel voeren van *Z. K. H. den hertog van Braganza*, tot dat een troonopvolger geboren zal zijn, wanneer hij den titel van Koning van Portugal zal voeren, zoodanig echter, dat hij geene bevelen of besluiten zal mogen uitvaardigen dan in overeenstemming met de Koningin. Bij het overlijden der Koningin treedt hij als Voogd van den troonopvolger en als Koning op. Levenslang genoot hij een jaargeld van 35,000 ponden sterlings, tot schadevergoeding der Hongaarsche bezittingen. Hij mag zoo veel personen in Portugal met zich voeren als hem behaagt, wier onderhoud voor rekening der Portugesche schatkist komt.

— Te Heidelberg heeft dezer dagen een ernstige twist tusschen de studenten der hoogeschool en de burgers plaats gehad, welke waarschijnlijk zeer noodlottige gevolgen zou gehad hebben, bijaldien een detachement gensdarmes niet tijdig uit Mannheim ware toegeschoten, en de rust hadde hersteld. Intusschen is een der studenten bij dezen twist, welke met het staatkundige in geen verband stond, zoo zwaar gewond, dat men aan het behoud van zijn leven wanhoopt.

— Z. M. de Keizer van Oostenrijk heeft aan den beroemden Oriëntalist *von Hammer* den titel van vrijheer verleend, als een bewijs van Hoogstdenzelfs belangstelling in de uitgebreide werkzaamheden van dien uitmuntenden geleerde.

— Uit Gratz wordt het bericht tegengesproken, volgens welk het kind, waarvan de hertogin *van Berrij* bevallen is, kort na de geboorte overleden was; zoowel moeder als dochter bevonden zich in den besten welstand.

— In de *Allgemeine Zeitung* wordt van de Italiaansche grenzen van den 10den December geschreven: De Fransche bladen spreken voortdurend van groote toerustingen, welke de Sardinische regering maakt, om den *Carlos* te ondersteunen. Het schijnt echter dat zij dienaangaande zeer verkeerd onderrigt zijn als ten aanzien van het Russisch eskader, hetwelk zij thans, midden in den winter, wanneer de haven van Kronstadt reeds lang door het ijs gesloten is, nog in de Noordzee naar de Middellandsche zee laten zeilen. Er is niet de minste reden voor eene vijandelijke demonstratie van Rusland in de Middellandsche zee voorhanden, en even ongegrond is het, dat men in Turijn er aan denkt den *Carlos* regtstreeks en gewapenderhand hulp te bieden. De groote toerustingen van Sardinien bepalen zich overigens tot acht oorlogsvaartuigen, waarvan er een voorhands naar Malaga is gezonden. Dezelve zijn tot bescherming van den Sardinischen handel tegen Portugal en Marokko bestemd, voor het overige schijnt in Turijn de diplomatieke spanning tot vijandelijkheden deed overgaan, dat de geschillen met de Marokkaansche regering reeds langdradig beslecht wierden. Het laatste wordt thans beproefd, en een Sardinische commissaris heeft zich aan boord van gemeld vaartuig tot onderhandeling naar Marokko begeven.

— De courant van Zara bevat een bericht uit Scutari van den 3den December, volgens welk het leger van den Grooten Heer door [illegible] zich in uitgestrekte kantonnementen te verspreiden, alleen 6000 man, onder *Schender*-pacha, zouden in de gewone hoofdstad en haren omtrek verblijven. Het zeggen te Scutari, dat het Turksch leger in het volgend voorjaar zich weder concentreren zou, om in Albanie het nieuw beheer van zaken, inzonderheid de conscriptie in te voeren, waarmede men dan ligte ook in Bosnie van begin zou maken.

— De uit Konstantinopel ontvangen berigten, tot den 25sten November, houden niets bijzonders. In het geheele rijk, zoo wordt onder anderen daarin gezegd, heerscht algemeene rust, en de hervormingsplannen des Sultans gaan regelmatig haren gang.

Berigten uit Smyrna tot den 10den November, door het dagblad dier stad medegedeeld, maken gewag van eene aan de consuls en het Frankisch publiek gedane mededeeling, die van regeringswege afkomstig scheen, en eene nederlegging inhield van de verdedigingen der onderhoorigheden van Egypte, wegens zijne deelneming van den opstand in Albanie, onlangs bevolen. Uit Alexandrie had men berigten tot het laatst van October; de pest en de cholera schenen er toen opgehouden te hebben. De onderkoning had zich nog Neder-Egypte begeven, om er een deel van den winter door te brengen. Over de krijgsgebeurtenissen in Arabie hoorde men niets zeker. Er schenen zeer ongunstige tijdingen van daar te zijn ontvangen; de overblijfselen van het vroegere leger van Mehemed Ali werden ophoudelijk door de Arabieren van Yemen vervolgd en vernietigd, zoodat er van het oude leger, hield hier zoude van, wanneer de afgezondene versterkingen niet tijdig aankwamen. Onder de Fransche zee-officieren in Egyptische dienst, was groote ontevredenheid ontstaan, over het aftreden van den directeur der marine te Alexandrie, *Cerisi*; vele wilden de dienst van den onderkoning verlaten, hetgeen voor dien marine een zware slag zou zijn. — De berigten uit Syrien luidden allertreurigst; zij lieten geen twijfel over, omtrent de algeheele ontwapening der Druzen. Het land werd door de handlangers van *Ibrahim* pacha uitgeplunderd, en de lichting van troepen met geweld doorgezet.

— Te Weenen waren den 12den December genoteerd: Metall. 101½; 4 pCt. 99⅞; Bank-actien 1373.

BOEKBESCHOUWING.

VERHANDELINGEN, REDEVOERINGEN en STAATKUNDIGE GESCHRIFTEN van JHR. JOAN MELCHIOR KEMPER, verzameld door Jhr. J. de Bosch Kemper. Eerste Deel. Te Amsterdam bij JOHANNES VAN DER HEY en ZOON. 1835.

Wanneer men iemand noemen wil, die de edele hoedanigheden der Hollandsche volkseigenaardigheid in hoofd, en hart, en gelaat tevens vertoond heeft, dan moet men *Joan Melchior Kemper* noemen, een man, die aan de afgetrokkene beschouwingen van het studeervertrek het praktische leven van den staatsburger paarde en daarmede de aangenaamheden des gezelligen levens wist te verbinden. Geen wonder dan, dat, na zijn overlijden, zijner nagedachtenis op eene wijze is gevierd, welke aan weinigen te beurt valt. » De eerste onzer redenaars heeft in hem het beeld » des waarlijk grooten mans voorgesteld; geleerden hebben zijne diepe » kennis verkondigd, dichters zijne edele daden bezongen, en zijne leer- » lingen hebben hem een gedenkteeken hunner dankbaarheid opgerigt. » Eene verdienstelijke letterkundige maatschappij in ons vaderland heeft » zijne gedachtenis plegtig vereerd, en nog onlangs heeft een vriend zijner » jeugd zijne voortreffelijkheid als Christen aangetoond." De aangehaalde woorden zijn ontleend uit de Voorrede des werks, waarvan wij het eerste deel voor ons hebben. De waardige zoon, namelijk, des edelen mans, vol bewondering en kinderlijke hoogachting voor zijnen te vroeg gestorvenen vader vreesde, dat de nakomelingschap het verdiende der hulde, aan *Kemper* door zijne tijdgenooten toegebragt, mogt in twijfel trekken. Die twijfeling nu, kon door eene uitgave van 's mans geschriften, de getrouwe afdrukselen van hetgeen in zijne ziel omging, worden voorgekomen; en het besluit tot die uitgave werd genomen. Zonder in rene vrees te deelen, welke een onverdiend wantrouwen bij de nakomelingschap vronderstelt in de geloofwaardigheid van zoo vele achtbare mannen, als *Kempers* verdiensten in 't licht hebben gesteld, inzichen wij desniettemin het voornemen toe, om op al het geschrevene tot zijnen lof, als 't ware de bewijsstukken door 's mans eigene schriften te geven. Daarenboven hebben van die geschriften ook de weinige, welke geene bijzondere wetenschappelijke waarde hebben, echter eene letterkundige en zedelijke waarde: eene letterkundige, om den krachtigen en vloeijenden stijl; eene zedelijke, om de beginselen, waarvan zij de uitdrukking behelzen. Als zoodanig, inzonderheid uit het oogpunt, waaruit deze uitgave door den zoon beschouwd wordt, konden zelfs eene *Aanspraak en Gezangen bij gelegenheid dat het Examen der stads armenscholen te Amsterdam in 1808*, hier eene plaats vinden. Van hoogere waarde echter zijn de overige stukken, welke in dit deel voorkomen: eene verhandeling, reeds in de werken van *Teylers Godgeleerd Genootschap* gedrukt, over de vraag, of deugd en goede zeden den invloed van godsdienstige begrippen noodig hebben; eene vertaling van *Cicero's* pleitrede voor *Milo* met eene inleiding en aanteekeningen vroeger geplaatst in de *Bibliotheek van oude Letterkunde* en, als een voorbeeld ter navolging, op verzoek van eenige Leden van het Koninkijk Nederlandsch Institut in deze Verzameling herhaald; eene Verhandeling over de gevolgen der omwenteling, door de vestiging van de christelijke godsdienst, onder de regering van *Konstantijn den Grooten*, in den Romeinschen staat veroorzaakt; eene Voorlezing over de wetten der volken, als de beste bewijzen van derzelver toe- of afnemende beschaving en verlichting; en eindelijk, eene Voorlezing over het gezag des Romeinschen regts hier te lande, en den wenschelijken invloed, welken de invoering van een nieuw wetboek op dat gezag zoude moeten hebben. Reeds uit dit eerste deel derhalve leert men *Kemper* kennen als een verlicht wijsgeer, als een grondig beoefenaar der oude letteren, als een onpartijdig beschouwer der groote wereldgebeurtenissen, als een wijsgeerig en historisch regtsgeleerde. Maar de belangrijkheid dezer verzameling, waarvan veel reeds van elders bekend was, zal ongetwijfeld nog klimmen, wanneer, in het derde deel, overeenkomstig de gedane belofte, een aantal meest onuitgegevene stukken van onderscheidenen aard over staatkundige onderwerpen zal gegeven worden, door den Heer *J. de Bosch Kemper* ingeleid in een beknopt overzigt den staatkundige handelingen zijns vaders. Belangstellend zien wij dat gedeelte te gemoet, en bevelen intusschen, om de bovengemelde redenen, het eerste Deel onzen Lezeren aan. De typographische uitvoering is meer fraai dan zindig. *Kempers* welgelijkend afbeeldsel en fac-simile zijner naamteekening strekken het boek tot geen gering sieraad.

INSTITUUT voor JONGE HEEREN

TE RHEEDEN, PROVINCIE GELDERLAND,

onder het hoofdelijk bestuur en onderwijs van den gepensioneerden kapitein L. F. GEERLING, Onderwijzer in de Wis- en Krijgskunde.

In dit Instituut worden, van en met 1°. Januarij 1836, opgenomen, jongelingen van tien tot vijftien jaren oud, hebbende het lagen onderwijs genoten, en kunnende dus vlug lezen, schrijvende eene redelijk goede hand en zijnde in de beginselen der rekenkunst niet geheel onervaren.

Het onderrigt op dit Instituut heeft ten doel, de vorming van jongelingen voor alle beschaafde standen der maatschappij, en derhalve ook de strekking hen (die zulks begeeren) voor te bereiden tot het ontvangen van onderwijs op de militaire scholen voor de land- en zeemagt.

Men betaalt jaarlijks (bij vierde gedeelten vooruit) voor kost, inwoning (alles inbegrepen) en onderwijs *f* 300. Hieronder is begrepen het onderwijs in de Nederduitsche-, Fransche- en Hoogduitsche talen; de Aardrijks-, Reken-, Stel- en Hagere Meetkunst; de Geschiedenis, Mythologie, Fabelleer en Natuurkunde. Afzonderlijk wordt betaald, voor het onderwijs in de Engelsche-, Latijnsche- en Grieksche talen; de hoogere Meetkunst; het teekenen, dansen, schermen, de Muzijk en het Italiaansch boekhouden; alsmede voor boeken, teeken- en schrijfbehoeften. — Het ingetreden of niet geëindigde vierendeel jaars wordt voor vol gerekend.

De vacantie heeft plaats gedurende de maand Junij.

De aangename ligging van deze plaats, aan Yssel en Laak, tusschen Velp en Dieren, nabij den heerweg van Arnhem op Zutphen en Doesburg, en als het ware in het midden van de schoonste landgoederen van Gelderland, als: Biljoen, Rozendal, Beekhuizen, Rheederoord, Middachten enz., gelijk ook de ruimte van Boomgaard, hof en land van het zich vestigende Instituut leveren, met de gezondheid der luchtstreek alles op, wat tot gemak en uitspanning dienen kan; — terwijl eene veeljarige ondervinding in het vak van Onderwijs en Opvoeding van den hoofdonderwijzer, den quderen en veogden waarborgt voor eene goede behandeling en eene doelmatige wijze ter ontwikkeling der verstandelijke vermogens der leerlingen en hunne zedelijke vorming van verstand en hart.

Voor het onderrigt in de onderscheidene geloofsleeren wordt ook bijzondere zorg gedragen.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 18den December.*

TARWE. — Ruim prijshoudend met goeden handel: 132 lb. witbonte Pools *f* 238 bij partij; – 130 bonte dito *f* 215, 218; – 128 Rost. *f* 172; – 130 bonte Pools *f* 242; – 150 Rost. *f* 190; – 130 Marks. *f* 182.

ROGGE. — 119 lb. zuike Pruis. *f* 155; – 120 O. Pruis. *f* 150; – 125 jarige Rost. *f* 147; – 122, 124, 127 N. Queriins. Drents *f* 136, 140, 148; – 120, 123 jarige Drents *f* 132, 136; – 119 zuike Libau, te Schiedam te ontvangen *f* 174.

GARST en BOEKWEIT. — Zonder handel.

HAVER. — In reden dezen: 86 lb. Vijne *f* 80; – 86 Dikke *f* 78.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG, den 19den December.

	laagste koers	hoogste koers	koers		pCt.	laagste koers	hoogste koers	koers
NEDERLAND.				Ditto	1838	5	104⅞	
Werk. Schuld	2½	54⅛	54⅜	54⅞	Cert. dito	1837	5	96⅝	
dito dito	5	101⅛			Obl. te Lond.	5			
Bill. dito					Cert. te Hamb.	5			
Uitgestel. dito		1⅝			Ins. in Assig	6			
Kansbill. dito		24⅜			Certific. dito	6			
Amort. Syndi.	4	94⅝			Polen. A. L.	300			
Dito dito	3½	79			Aand. L.	600			
Schatkistbill.					Parijsen.				
Hand. Maats. Al.		123⅝	123⅝	123⅝	Dito dito B.	50			
Nieuwe Dito.	4	101⅞			Neg. L. 1830.	4			
FRANKRIJK.					OOSTENRIJK.				
Ins. Grieth.	5				Aand. L.	100	4		
ENGELAND.					Dito dito	250	4		
Cons. Ann.	3				SPANJE.				
Sp. bij Ardoin	5	48⅛	48⅛	48⅞	Metalliek	5			
Dito onbep. st.		48	48⅜		Dito L. zep.	5			
Passive					Dito	2½			
Deferred		24			Obl. Gelrec.	25			
Ber. H. E. Amst.	5				Dito		4		
Fransche Uitg.		17⅜	18	18	Cert. Stadsb.	21			
Engelsch. Uitg.					Ween. B. act.	3			
PORTUGAL.					N. Ween. Aand.				
Oblig. of G.	3				DENEMARKEN.				
NAPELS.					Dette Bord.	3	76		
Cert. Falc. & Co.	5				BRASILIEN.				
Aand. Tavola	3½				Dito Rotsch.	5			
RUSLAND.					Russ. Fn. Aand.				
Obl. Hope	5	104½			500 Fr.				

De EFFECTEN-SOCIETEIT te Amsterdam van Zondag 19 Dec. 1835 de navolgende fondsen tot de volgende prijzen aangaf:

Werkel. Schuld 2½ pCt. 54⅛ à ⅜; Kansbiljetten 24⅞, ½; Handelmaatschappij 4½ pCt. 125½; Spanje bij Ardoin 48⅛, ¼; dito onbep. stuk 48⅜, ½; Passive 14⅛, ⅛. R. Fransche assignaten *f* 254. Frankrijk 3 à 6, 8); Colomb. 2de Leening 100, 24.

GROOT CONCERT.

Met hooge Toestemming zullen op verzoek zal H. SCHMIDT, Staf-Muzikant bij de 12de Afdeeling Infanterie, een CONCERT op TROMBONNE geven, op Woensdag den 23sten December 1835. Men twijfelt niet of dit CONCERT op een ongewoon Instrument zal ten hoogste voldoen. *De Entrée is f 0,75 Cents.*

Uit de Hand te Koop:

Een VOS PAARD RUIN, oud *negen* jaren, te bevragen in het Logement *de Zwaan*, bij LOENEN, op de Boschstraat te *Breda*.

PATE PECTORALE VAN *REGNAULT, Senior.*

Gehoneesteerde Pharmacien *van 's* Gouvernement tot *Parijs*. Verscheidene experientiën in alle de Hospitalen van *Parijs* gedaan, hebben ten volle bewezen, dat de PATE PECTORALE van REGNAULT Senior, *geen opium inhoudt*, en dat dezelve een bewezen overheid heeft op alle Pectorale middelen tot het genezen van *Verkoudheden, Catharra's, Kinkhoest, Borstspanningen of Asthmas, Schorheid, Hoest of Opsteking, of Irritatie op de Borst.* Alle deze voordeelen hebben den roem van dit middel vastgesteld, 't geen ons aanspoedigt van dezelve ten hoogste aan onze lezers te recommanderen. De diverse Depôts zijn in Amsterdam bij dHr. *Bourette*, in de Kalverstraat n°. 3; en bij dHr. *Anth. Kluytenaar*, in de Kalverstraat n°. 218; in den Haag bij *Nieuwkerk*, Confiseur, en bij de dHr. *Suck*, Koopman aldaar; in Rotterdam bij dHr. *Losgaarsman*, Westplein wijk; in 's Hertogenbosch bij dHr. *F. L. Welsch Zoon*, Juwelier; te Groningen bij dHr. *John Sypkens*, Koopman; te Utrecht bij dHr. *J. Reuser*, Koopman aldaar; in Middelburg bij dHr. *van Bakelgen*, Languedocsstraat, L. B. n°. 116; alsmede bij dHr. *Marinissen*, en te Leyden bij dHr. *Zuur*, Confiseur.

Voor Vrienden der Aardrijkskunde.

Ten Kantore van het *Bibliographische Instituut*, te *Amsterdam*, is uitgegeven en bij de Boekhandelaars BROESE & COMP., te *Breda*, te bekomen:

MEYER'S UNIVERSAL-ATLAS van alle Werelddeelen voor alle Standen, in 64 op *staal* gegraveerde en gekleurde Kaarten, in gr. 4to, dwars formaat. Elke Aflevering bestaande uit 4 Kaarten, kost slechts 60 Cents.

12 Afleveringen zijn reeds uitgegeven.

MEYERS SCHOOL-ATLAS, in 30 op *staal* gegraveerde en gekleurde Kaarten, in gr. 4to, dwars formaat. Elke Aflevering bestaande uit 5 Kaarten, kost slechts 50 Cents.

9 Afleveringen zijn reeds uitgegeven.

MEYER'S PENNING-ATLAS van alle Werelddeelen, in 180 fraaije op *staal* gegraveerde en gekleurde Kaarten, in gr. 8vo, dwars formaat. Elke aflevering bestaande uit 4 Kaarten, kost slechts 30 Cents.

6 Afleveringen zijn reeds uitgegeven.

*** Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE VOLKS-ALMANK

VOOR HET JAAR 1836.

DOOR O. G. HELDRING,

PREDIKANT TE HEMMEN. MET VIER PLAATJES EN DEN MUZIJKSTUKJE.

TWEEDE JAARGANG.

INHOUD:

Kalender; Weerkundigen; Tijdwerk; Gedachten van Volksvrienden; Oogen der Maanden en Kennisgeven der Middelen voor Verfoest in de Provincie; Stand der Bevolking van *Gelderland*. — Mengelwerk: Aan den Gelderschen Volks-Almanak. *Geldersche Volksfeesten*: het driekoningen feest; het Schuttersfeest te *Huissen*. — *Geldersche Oudheden*: De Romeinsche Grafsteen te *Doodewaard*; het Klooster te *'s-Gravendaal*. — *Geldersche Zeden en gewoonten*; eene Bruiloft in de omstreken van *Barculo*; de Kaskermis te *Geldersche Geschiedenis*: BALDERIK en ADELAÏ; KAREL VAN EGMOND, Hertog VAN GELDER; Op Hertog KAREL VAN GELDER; Het Dorp *Driel* in de *Overbetuwe*; De Winterpartij op het Dorp; Brief aan Meester MAARTEN BAARTMAN. — *Geldersche taal*: hoe Meister MAARTEN BAARTMAN Baas *Foorter* en schut den vinder; in dat Geldersch? — *Geldersche poëzij*: Bij het Graf mijner Moeder; Beede eener hopende Moeder; op Vader WILLEM's Verjaardag; op het Huwelijk van mijnen Vriesschen predikant met een Geldersch Meisje; de Speelman; de Vloot; Natuur; Gewaarwording bij de Beschouwing der Natuur; Droomen; Hulde aan de Vriendschap; op de afgebrande en herbouwde Kerk der Hervormden te *Gendringen*; Raad aan Opgebouwden; Gedistieid en Gastvrijheid; de Nachtwaker; het Byzantijnsch der 16e vergeleken met dat der 19e Eeuw. — *Geldersche beroemde Mannen*: WILLEM SLUITER; GIJSBERTUS CUNERUS; *Geldersche Hutsnot*. — De Komeet.

De prijs op ordinair papier is . . . . . *f* 0,75.
Dito in kalton . . . . . » 1,00.
Dito Velijn, verguld op snee en in koker . . . » 1,80.

NB. *De twee laatste woorden worden niet in commissie verzonden, maar moeten voor rekening worden ontboden.*

BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.